

Innst. O. nr. 50

(2005-2006)

Innstilling til Odelstinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Ot.prp. nr. 56 (2005-2006)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om lov om endringer i lov 7. juni 1996 nr. 33 om Opplysningsvesenets fond

Til Odelstinget

SAMMENDRAG

Departementet foreslår i proposisjonen å oppheve lovbestemmelsen om inflasjonssikring av grunnkapitalen i Opplysningsvesenets fond. Bestemmelsen kom inn i loven i 2002, jf. Innst. O. nr. 2 (2002-2003). Hensikten med inflasjonssikring var at pengeverdien av fondskapitalen ikke skulle minke som følge av inflasjon. Departementet peker imidlertid på at utviklingen av fondets realverdier er mer avhengig av utviklingen i finansmarkedene enn av inflasjonen.

Markedsverdien av finanskapitalen var nærmere 1,7 mrd. kroner ved utløpet av 2005. Lovbestemmelsen om inflasjonssikring tilførte kapitalfondet 13,6 mill. kroner i 2004 og 26,8 mill. kroner i 2005. Avkastningen de siste årene har ikke gitt rom for å bygge opp fri egenkapital av noen særlig størrelse. Ved utløpet av 2005 var den frie egenkapitalen 75,8 mill. kroner, hvorav 25,5 mill. kroner disponeres for felleskirkelige tiltak i 2006. Nærmere oversikt over sammensetning og forvaltning av fondet er gitt i St.meld. nr. 41 (2004-2005), jf. Innst. S. nr. 108 (2005-2006).

Departementet mener en oppheving av lovbestemmelsen om inflasjonssikring vil gi mer fleksibilitet og handlefrihet ved disponering av avkastning fra fondet. Behovet for inflasjonssikring vil dermed bli stilt likt med andre hensyn som departementet i alle tilfelle må vurdere ved disponeringen av overskuddet hvert år. Slike andre hensyn er for eksempel behovet for å styrke den frie egenkapitalen og å øre-

merke deler eller hele overskuddet til særskilte formål. Både kortsiktige og langsiktige hensyn vil være med i denne vurderingen. Behovet for inflasjonssikring vil slik hvert år bli vurdert konkret av departementet.

Inflasjonssikringen av Opplysningsvesenets fond er en lovfestet binding på bruken av den årlige avkastningen. Dermed er den i praksis samtidig et avkastningskrav. Kirkemøtet 2005 oppfordret departementet til å vurdere spørsmålet om lovfestet inflasjonssikring av fondet. Kirkerådet har ikke hatt innvendinger til det foreliggende lovforslaget. Kirkerådet peker i sin uttalelse på behovet for forutsigbarhet og betydningen av at det i år med god avkastning settes av tilstrekkelige midler til disposisjons- og bufferfond for å dekke utgiftene til kirkelige formål i år med dårligere avkastning.

Departementet vil i tiden framover særskilt vurdere spørsmålet om oppbygging av bufferfond og behov for avkastningskrav for Opplysningsvesenets fond.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Freddy de Ruiten, Anniken Huitfeldt, Gerd Janne Kristoffersen, Anna Ljunggren og Torfinn Opheim, fra Fremskrittspartiet, Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn og Åse M. Schmidt, fra Høyre, lederen Ine Marie Eriksen og Gunnar Gundersen, fra Sosialistisk Venstreparti, Lena Jensen og Rolf Reikvam, fra Kristelig Folkeparti, Ola T. Lånke, fra Senterpartiet, Inger S. Enger, og fra Venstre, Odd Einar Dørum, viser til at Opplysningsvesenets fond har betydelige verdier i form av pengekapital og eien-

dommer. Fondets eiendommer omfatter presteboliger, forpaktings- og jordleiebruk med tilhørende bygninger, skog og festetomter. Årlig bidrar fondet med betydelige beløp til driften av Den norske kirke, både gjennom finansielle tilskudd og gjennom ivaretagelsen av presteboligene. Kirkerådet fordeler i dag fondets avkastning til kirkelige formål som diakoni, barne- og ungdomsarbeid, samisk kirkeliv, Kirkens bymisjon mv.

Komiteen viser videre til at Stortinget i 2002 vedtok en lovendring for å sikre kapitalen i fondet mot inflasjon. Slik inflasjonssikring representerer en binding på bruken av den årlige avkastningen. Komiteen har imidlertid merket seg at Kirkemøtet 2005 ba departementet vurdere behovet for inflasjonssikring på nytt.

Komiteen vil understreke at det er viktig at avkastningen av finanskapitalen blir størst mulig for å skaffe penger som skal brukes til kirkelige formål. Samtidig er komiteen enig i at en opphevelse av kravet om inflasjonssikring vil gi mer fleksibilitet og handlefrihet ved disponering av fondets avkastning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, slutter seg til Regjeringens forslag om å oppheve bestemmelsen om inflasjonssikring av den bokførte grunnkapitalen i Opplysningsvesenets fond.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil vise til innstillingen fra Gjønnnes-utvalget, der eiendoms- og disposisjonsretten over Opplysningsvesenets fond ved et eventuelt skille mellom staten og Kirken, er drøftet. Disse medlemmer viser også til at Regjeringen i

St.meld. nr. 41 (2004-2005) har sett det som mest naturlig å vente med å ta stilling til evt. endringer av loven om Opplysningsvesenets fond til behandlingen av utvalgsinnstillingen.

Disse medlemmer går imot å endre lovbestemmelsen om inflasjonssikring av OVF-fondet nå. Disse medlemmer mener det er viktig at spørsmål knyttet til fondets framtid og viktige rammebetingelser sees i sammenheng med og behandles som en del av Gjønnnes-utvalgets innstilling.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Odelstinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringar i lov 7. juni 1996 nr. 33 om Opplysningsvesenets fond

I

I lov 7. juni 1996 nr. 33 om Opplysningsvesenets fond blir det gjort følgende endringar:

§ 5 tredje ledd vert oppheva.

§ 6 skal lyde:

Avkastinga frå fondet skal *først dekkje* fondet sine *utgifter*. *Ut* over dette kan avkastinga leggjast til kapitalen eller til disposisjonsfond og givast til kyrkjelege formål etter nærare avgjerd av Kongen.

II

Lova gjeld frå den tid Kongen fastset.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 24. mai 2006

Ine Marie Eriksen

leder

Ola T. Lånke

ordfører